

3 KEER GEPRIKKELD OP HET *EduNext Leerfestival*

Het 'EduNext Leerfestival' op 20 februari in Brussel bracht directies, leerkrachten, studenten en mensen uit het bedrijfsleven samen. In een festivalsetting met denk- en doepodia werd je er geïnspireerd door innovatieve praktijkvoorbeelden uit het Vlaamse en Nederlandse onderwijs. Doel van dit initiatief? Onderwijsvernieuwing van binnenuit realiseren. *Fons* was erbij en deelt 3 prikkels. **Josfien Demey**

Voor Fons ging

JOSFIEN DEMEY

naar het EduNext Leerfestival en deelde ze haar bevindingen.

Koen Timmers over een papierloos klaslokaal

WIE IS KOEN TIMMERS?

- lector en onderzoeker in Hogeschool PXL te Hasselt
- leerkracht webdesign in het CVO te Heusden-Zolder
- hielp 240 leerkrachten uit 55 landen gratis onderwijs voorzien aan vluchtelingen via Skype
- in 2018 één van de 10 beste leerkrachten ter wereld

Koen implementeert op innovatieve wijze ICT in de klas en streeft naar een papierloos klaslokaal. De helft van zijn lessen webdesign verlopen via videoconferencing terwijl zijn studenten en hij thuis zitten.

INZICHTEN UIT ZIJN KEYNOTE:

- "Er is nuance nodig in het debat over 'directe instructie versus projectonderwijs'. Leren staat

centraal met de leerkracht als pedagogisch ingenieur."

- "Als je leerlingen zelf iets laat doen, komen er bijzondere dingen tevoorschijn."
- "Op het internet vind je informatie, geen kennis."
- "Ontwerp je lessen volgens het *TPACK model*: definieer de lesinhoud, bepaal je didactiek en selecteer dan pas technologie die je helpt om je doel te bereiken."
- "Technologie kan onderwijs versterken, maar er is geen app voor pedagogie."

APPS EN TOOLS OM UIT TE PROBEREN:

- Communiceer eens via een chatbox in je lessen. Verlegen studenten vinden het fijn om op die manier vragen te stellen en te beantwoorden.

- Gamebasedlearning: Museum Londen maakte een Minecraftwereld. Hoe zag Londen eruit voor de brand en erna? Laat jij je leerlingen straks een scène uit een verhaal ontwerpen in Minecraft? Voor meer informatie: <https://www.museumoflondon.org.uk/discover/great-fire-1666> en <https://education.minecraft.net/>
- Met de gratis app *Office Lens* scan je in geen tijd een papieren document. Je exporteert het vlot naar pdf, mail en het is direct aanpasbaar in Word. Bovendien herkent deze toepassing woordsoorten. Straks in jouw les taalbeschuwing?

Christel Moors focust op groei

WIE IS CHRISTEL MOORS?

- directeur van GO! Atheneum Bree
- werkt aan een school 'zonder punten'
- schoolbeleid focust op autonomie, verbondenheid en competentiegerichtheid

Het is niet evident om jongeren te motiveren en aan te spreken op hun interesses. Wat kan je als school doen? Welke steun heeft een leerkracht nodig om te zorgen voor een motiverend klasklimaat?

INZICHTEN UIT HAAR LEZING:

- "Stap af van een testcultuur, streef naar een feedbackcultuur."

- "Streef naar het ABC in een leerproces: autonomie, verbondenheid en competenties."
- "Leg niet te veel nadruk op het leerresultaat, wel op het leerproces."
- "Leerplannen voorzien 2 jaar om doelen te bereiken."
- "Zonder relatie, geen prestatie."

CONCRETE TIPS:

- Voorzie veel structuur. En formuleer succescriteria duidelijk en helder.
- Koppel altijd een consequentie aan het niet naleven van een afspraak. Dat hoeft niet per se een straf te zijn.

- Maak een deliberatiesleutel zonder punten.
- Vertaal doelen in verschillende bouwstenen. Creëer een logische opbouw om tot het grote doel te komen.
- Werk in Nederlands met geïntegreerde taaltaken.
- Evolveer van taalexamens naar authentieke taaltaken.
- Quoteer pas als het leerproces ten einde is.

Wendy Haepers zet de hele klas aan het werk

WIE IS WENDY HAEPERS?

- Stedelijk Lyceum Hardenvoort Antwerpen (SO)
- coördinator en leerkracht Nederlands

Via coöperatieve leerstrategieën betreft Wendy's school alle leerlingen: leerlingen durven praten, ontwikkelen sociale vaardigheden en leren samenwerken. Iedereen oefent voortdurend actief de leerstof in en als de leerlingen naar huis gaan, blijft de leerstof ook effectief hangen. De coöperatieve leerstrategieën hebben een positief resultaat op de leerresultaten van alle leerlingen. Het brein van de leerlingen is actief omdat ze voortdurend aan het woord zijn, bewegen, rechtstaan of actief luisteren.

INZICHTEN UIT DE WORKSHOP:

- "Te lang stilzitten, is niet breinvriendelijk."
- "STEM is geen vak, maar een visie."
- "Er is niet één manier van lesgeven die goed is voor al die verschillende leerlingen in de klas."
- "Coöperatief leren is niet hetzelfde als groepswork. Bij groepswork kan een leerling zich veel meer verstoppen."
- "Leren lukt beter door veel te herhalen en liefst niet altijd op dezelfde manier."

CONCRETE TIPS:

- Nascholing over coöperatief leren en interne vorming is enorm belangrijk. In Stedelijk Lyceum Hardenvoort is er een coach coöperatief leren.

- Er zijn 6 voorwaarden om coöperatief te kunnen leren:
 - Zorg voor een veilig leer- en leefklimaat;
 - Leer actief: ons brein heeft glucose en zuurstof nodig;
 - Investeer in sociale relaties;
 - Wek positieve emoties op: ga voor de high five;
 - Maak oogcontact, eis aandacht;
 - Speel in op verschillende zintuigen.
- Geef je leerlingen veel structuur en help ze zaken onder woorden te brengen. Zo mag elke leerling in de werkvorm 'tweepraat' bijvoorbeeld slechts 1 idee per keer zeggen. Op die manier stimuleer je engagement.

Meer Edunext?

Ben je geprikkeld door ons verslag van het Edunext Leerfestival? Wil je meer weten over het eigentijdse onderwijs waar Edunext voor staat? Abonneer je dan zeker op de nieuwsbrief van Edunext via www.edunext.be, maar bekijk zeker ook eens het boek *Edunext* van Dirk De Boe. In dat boek worden tips gegeven over hoe je de school kan transformeren van binnenuit.

Om de school te transformeren zijn *changemakers* nodig: onderwijs-professionals die niet wachten op verandering vanuit de overheid, maar die zelf aan de slag gaan om van hun school een school van de toekomst te maken – of het nu gaat om directeurs die hun school reorganiseerden

of om leerkrachten die vanuit innovatieve didactieken voor de klas staan.

Geheel in de geest van deze *changemakers*, wil het boek de lezer inspireren om zelf aan de slag te gaan en zo je school van binnenuit te veranderen. Het boek doet je stilstaan bij vaste patronen die zo inherent zijn aan ons onderwijs: de lestijden van 50 minuten, leerlingen van dezelfde leeftijd die bij elkaar zitten, het lesgeven uit handboeken, enzovoort. Wanneer je dergelijke patronen omdenkt, kom je uit bij structuren die veel dichter aanleunen bij de huidige samenleving. Door de deuren van de school open te zetten, worden leerlingen echt voorbereid op de maatschappij van de toekomst.

In het boek worden heel wat linken gelegd met ondernemen, de bedrijfswereld en de maatschappij van de toekomst. Daarin wordt de school gezien als spil van de maatschappij. Dankzij de vele praktijkvoorbeelden voelen de ideeën als heel logisch en natuurlijk aan en besef je dat ook kleine stapjes tot grote transformaties kunnen leiden. Na het lezen van dit boek heb je gegarandeerd zin om in je eigen school iets te veranderen. En denk eraan: elke verandering begint met die eerste paar kleine stappen.

Edunext – transformeer je school van binnenuit (Dirk De Boe) is uitgegeven bij Lannoo Campus.

STEUN FONS!

Met dit achtste nummer sluiten we de vierde jaargang van Fons af. Best wel al een hele prestatie, vinden we zelf, want hoewel we uiteraard heel veel dank verschuldigd zijn aan alle auteurs die een gewaardeerde bijdrage hebben geleverd aan dit nummer (of aan een van de vorige nummers) én aan uitgeverij Die Keure voor hun logistieke ondersteuning, wordt elke editie van Fons wel nog altijd letterlijk aan de keukentafels van de twee hoofdredacteurs gemaakt - na de werkuren of tijdens de weekends.

VOLLEDIG VRIJWILLIGERSWERK DUS, ONBEZOLDIGD, EN HOEWEL HET NOOIT DE BEDOELING IS GEWEEST OM MET FON S VEEL GELD TE VERDIENEN, VINDEN WE HET VAAK JAMMER DAT ER WEINIG BUDGETTAIRE RUIMTE IS OM VAN FON S EEN NOG VEEL BETER EN GROTER PLATFORM TE MAKEN. ZO ZOU DE WEBSITE, DIE WE NU UIT EIGEN ZAK BETALEN, WEL EEN UPDATE KUNNEN GEBRUIKEN, IS HET NU VAAK MOËLIJK OM OP LOCATIE TE GAAN VOOR SCHOOLREPORTAGES, EN KUNNEN WE ONZE

AUTEURS MOMENTEEL ZELFS GEEN VRIJWILLIGERSVERGOEDING UITBETALEN VOOR HUN HARDE WERK. ZAKEN DIE WE GRAAG WILLEN VERANDEREN – EN DAARVOOR HEBBEN WE JOU NODIG, BESTE LEZER! HOE KAN IK HELPEN, HOREN WE JE AL VRAGEN? WEL, ER ZIJN (MINSTENS) VIER MOGELIJKHEDEN:

LEES, DEEL EN PROMOOT ONS – VIA FACEBOOK, TWITTER OF LEKKER OUDERWETSE MOND-AAN-MONDRECLAME.

SCHRIJF EEN BIJDRAGE VOOR EEN VAN DE VOLGENDE NUMMERS – EEN LESTIP, EEN ARTIKEL OF EEN SCHOOLREPORTAGE. IDEEËN ZIJN ZEKER WELKOM VIA REDACTIE@TIJDSCHRIFTFONS.BE!

KEN OF BEN JE IEMAND DIE WEL IETS ZIET IN FON S ALS EEN TIJDSCHRIFT OM IN TE ADVERTEREN? MAIL DAN ZEKER NAAR REDACTIE@TIJDSCHRIFTFONS.BE EN WE BEZORGEN JE MET VEEL PLEZIER ALLE PRAKTISCHE,

TECHNISCHE EN FINANCIËLE INFORMATIE.

BEN JE EEN LEZER MET EEN HART VOOR FON S EN WIL JE ONS GRAAG STEUNEN? DAN KAN DAT OOK ALTIJD MET EEN VRIJWILLIGE GIFT, VIA HET REKENINGNUMMER BE84 7390 1851 3459 (FONS VZW). IN RUIL KRIJG JE HEEL VEEL LIEFDE VAN ONS, ÉN HET GEVOEL DAT JE BIJDRAAGT AAN EEN NOG BETER TIJDSCHRIFT VOOR DIDACTIEK NEDERLANDS NATUURLIJK.